MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR ve BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 1000 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

CİLT: 32 | 1 ARALIK 1969 | SAYI: 1583

Talim ve Terbiye Kurulu Kararları :

Karar s.: 556 Karar t.: 21-10-1969

Konu: İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Gece Öğretiminde görevlendirilecek Profesör, Öğretmen, Doçent, Öğretim Görevlisi ve Asistanların görevlendirilme şekillerine ait Yönetmelik

Mesleki ve Teknik Yüksek Öğretim Genel Müdürlüğünün 18 Eylül 1969 günlü ve 324/18224 sayılı yazıları ve 22/5/1969 günlü ve 1184 sayılı "Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademileri Kanunu»nun yürürlüğe girmesi üzerine; «Gece Öğretimi Yapan Yüksek dereceli İstanbul Akşam Teknik Okulunda Görevlendirilecek Profesör, Öğretmen, Doçent, Öğretim Görevlisi ve Asistanların Görevlendirilme Şekillerine ait Yönetmelik»in yürürlükten kaldırılması ve yerine «İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Gece Öğretiminde Görevlendirilecek Profesör, Öğretmen, Doçent, Öğretim Görevlisi ve Asistanların Görevlendirilme Şekillerine ait Yönetmelik»in bağlı örneğine göre kabulü hususunun Bakanlık Makamının tasviplerine arzı kararlaştı.

Uygundur.
21-10-1969

Akif TUNCEL

Millî Eğitim Bakanı a.
Mes. ve Tek. Öğr. Müsteşarı

İSTANBUL DEVLET MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK AKADEMİSİ GECE ÖĞRETİMİNDE GÖREVLENDİRİLECEK PROFESÖR, DOÇENT, ÖĞRETMEN, ÖĞRETİM GÖREVLİSİ VE ASİSTANLARIN GÖREVLENDİRİLME ŞEKİLLERİNE AİT YÖNETMELİK

Madde 1 — İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Gece Öğretiminde 989 Sayılı Kanuna göre görev alacak olan öğretim üyesi, öğretmen, öğretim görevlisi ve asistanların İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Profesör, Doçent, Öğretmen ve Asistanlarından yahut da üniversite öğretim üyeleri, öğretim görevlileri veya asistanlarından olmaları gerekir.

Madde 2 — Bu gibilerin İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinin gece öğretiminde görevlendirilmeleri, ilgili bölüm yönetim kurulunun teklifi ve Akademi Yönetim Kurulunun onayı ile yapılır. Öğretim üyesi ve öğretmen bulunmaması halinde, en az üç yıl hizmet görmüş asistanlar da bölüm yönetim kurulu kararı ile geçici olarak ders okutabilirler. Ancak, laboratuvar çalışmaları ve diğer uygulamalarda bir öğretim üyesi veya öğretmenin sorumluluğu altında yardımcı olarak çalışacak olan asistanlar için üç hizmet yılı şartı aranmaz.

Kurulların kararı ile yukarda belirtilen şekilde görevlendirilenlerin atanmaları Akademi Başkanlığınca onanarak kesinleşir.

Madde 3 — İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinin gece öğretiminde 989 Sayılı Kanuna göre ders verecek profesör, doçent, öğretmen, öğretim görevlilesi ve asistanların akşam öğretiminde okutacakları ders saatlarının haftalık tutarları 6'yı geçemez.

Madde 4 — İlgili bölüm yönetim kurulunun teklifi ve Akademi Yönetim Kurulunun ve Akademi Başkanlığının onayı ile kendisine müstakil ders okutma veya uygulama yaptırma görevi verilen asistanlarla, öğretmen veya öğretim üyesi ile birlikte laboratuvar ve proje derslerine katılma ve ilgili bölüm yönetim kurulunca düzenlenen programa göre öğretim üyesi veya öğretmeni ile birlikte derslere giren asistanlar haftada 6 saatı geçmemek üzere 989 Sayılı Kanunun birinci maddesinde belirtilen ders ücretlerini alırlar. İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi gece öğretiminde ek görevle ders okutan öğretmen ve öğretim üyelerine 989 Sayılı Kanunun birinci maddesinde belirtilen ücretlerle ders verdirilmez.

Madde 5 — 989 ve 1184 Sayılı Kanunlar gereğince çıkarılan bu yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 6 — Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 19 Şubat 1969 günlü ve 13131 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan «Gece Öğretimi Yapan Yüksek Dereceli İstanbul Akşam Teknik Okulunda Görevlendirilecek Profesör, Doçent, Öğretmen, Öğretim Görevlisi ve Asistanların Görevlendirilme Şekillerine ait Yönetmelik» yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 7 — Bu yönetmeliği Millî Eğitim Bakanı yürütür.

TALİM VE TERBİYE DAİRESİ

Sayı: 6140/10 1311-1969

Konu: Zeytin ve zeytinyağının değerlendirilmesi, istihsal ve istihlâkinin arttırılması h.

V A L İ L İ K L E R E

İzmir İhracatçı Birlikleri Umumî Kâtipliğinden alınan 15 Ekim 1969 tarih ve 2/4421 sayılı yazıda, memleketimizin temel ürünleri arasında yer alan zeytin ve zeytinyağının değerlendirilmesi, istihsal ve istihlâkinin teşvik edilmesi amacıyla, 15-21 Aralık tarihleri arasına isabet eden haftanın «Zeytin-Zeytinyağı Haftası» olarak ilânına karar verildiği, 1969 yılında ve söz konusu hafta içinde Ayvalık'ta olmak üzere iki gün süreli zeytin ve zeytinyağı şenlikleri düzenleneceği, bu şenliği yurt çapında alâka çekebilecek şekilde tanzim edebilmek üzere, İzmir Ticaret Odası, Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Ticaret Borsası, İzmir İhracatçı Birlikleri ile Ayvalık Ticaret Odası temsilcilerinden kurulu bir icra komitesinin faaliyete geçirildiği bildirilmektedir.

Yukarıda adı geçen kuruluşların, zeytin ve zeytinyağının değerlendirilmesi, istihsal ve istihlâkinin arttırılması hususundaki işbirliği ve faaliyetlerinin, ilk ve orta dereceli bütün okullarımıza duyurulmasını, söz konusu okullarımızda her yıl 12-18 Aralık tarihleri arasında tertibedilmekte olan Yerli Mallar Haftası içerisinde işlenen konular arasında bulunan bu ürünümüze, gereği gibi yer verilmeye devam olunması hususunun temnini saygılarımla rica ederim.

Prof. Orhan OĞUZ
Millî Eğitim Bakanı

(1582. sayıdan devam)

I. GİRİŞ:

1 — Bilindiği gibi, programlar sabit bir şekle bağlı kalmadan, her memleketin, siyasal, sosyal ve ekonomik durumuna, özellikle, son yıllarda bilim ve teknoloji alanında görülen hızlı ilerlemelere paralel olarak sürekli bir gelişme içindedir. Memleketimizde de, Cumhiriyetin kuruluşundan beri, İlk ve Orta dereceli okul programlarında, ihtiyaç ve imkânlar ölçüsünde zaman zaman değişiklikler yapılmış, gerçekleştirilmesine çalışılan demokratik idare ve yaşayışın okul programlarına aksettirilmesine önem verilmiştir. Böylece, milletimizin gücüne ve demokrasiye inanmış, demokrasi düzenine tam olarak uyabilen "iyi vatandaş" lar yetiştirilmesi Millî Eğitimimizin amaçlarının başında yer almıştır.

Ancak, öğrencinin iyi bir vatandaş olarak yetişebilmesi için, herşeyden önce, içinde yaşadığı çevreyi, vatanını ve dünyayı iyi tanımasına; ortaya çıkan problemleri başarı ile çözebilmesine yarayacak sağlam temel bilgilere ve genel kültüre ihtiyacı vardır. Bu yüzden, ilk ve orta dereceli okul programlarındaki Sosyal Bilgiler (Tarih, Coğrafya ve Yurttaşlık Bilgisi) konularının payına çok önemli görevler düşmektedir.

İşte, son yıllarda, programların daha hayatî ve öğrenciye daha uygun, ona tam bir anlayış ve kavrayışla birlikte, olumlu bir davranış ve maharet kazandıracak, bir niteliğe eriştirilebilmesi amacı ile, Tarih, Coğrafya ve Yurttaşlık Bilgisi konularının birbirleriyle olan sıkı ilişkileri gözönünde tutularak, bu derslerin "Sosyal Bilgiler" adı altında toplanmasına ve ünitelerin işlenmesinde, konuların çeşitli yönlerden ele alınmasını mümkün kılacak metotların uygulanmasına girişilmiştir.

1968 - 1969 öğretim yılında uygulanmaya başlanan İlkokul Programında "Sosyal Bilgiler" dersi yer aldığı gibi, geçen yıldanberi çalışmaları hızlandırılan ve anketlerle memleket ölçüsünde geniş bir meslektaş grubunun görüş ve düşünceleri alınan ortaokul "Sosyal Bilgiler" programı da yeniden düzenlenmiştir.

2 — Bu programda, nasıl Fizik, Kimya ve Tabiat Bilgisi dersleri "Fen Bilgisi" adı altında toplulaştırılmak istenmiş ise, Tarih, Coğrafya ve Yurttaşlık Bilgisi dersleri de "Sosyal Bilgiler" adı altında toplulaştırılmak istenmiştir.

Beşinci Millî Eğitim Şûrasında, söz konusu altı dersin iki mihver halinde toplulaştırılmasında gözetilen amacın, bu dersleri "sadece birbirine eklemek değil, bir hadiseyi veya bir problemi çeşitli bilgi ve anlayış açısından incelemek ve araştırmak imkânlarının sağlanması" olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, bu derslerin öğretiminde "yetişkinlere mahsus mantıki bir sıraya riayetin doğru olmayacağı, çocuğun çevresindeki hadise ve problemlerin hareket noktası olarak alınmasının zorunlu bulunduğu" da ifade edilmiştir.

3 — Sosyal Bilgiler dersinde, aşağıda belirtilen amaçların gerçekleştirilmesi, konuların hayatilikleri ve olumlu davranış sağlayacak bir nitelik kazanabilmeleri için, çocuğun yaşadığı çevrenin, bölgenin, yurdumuzun ve milletimizin ve nihayet bütün dünyanın bizi ilgilendiren olayları, problemleri ve bunların çözüm yolları incelenecek, aynı veya benzer problemlerin diğer ülkelerde ne şekilde belirdiği ve çözümlendiği, geçmiş çağlarda nasıl ortaya çıktığı ve hangi şartlar ve imkânlara göre, hangi yollardan çözümlenmek istendiği ve neler yapılabildiği, çabaların yüzyıllar boyunca nasıl gelişip genişlediği, birbiri ardından ve belli bir düzen içinde incelenecektir.

Çevre, yurt ve millet, nihayet dünya problemlerini ve çeşitli belirtilerini kendi açımızdan incelemek üzere, üniteler halinde verilecek ve işlenecek konuların tertip ve düzenini, ilk hamlede gereği gibi sağlamanın güçlükleri ve hattâ imkânsızlıkları ortadadır ve çalışmalara girişildikten sonra daha açık olarak belirecektir. Bu yola yıllarca önce girmiş olan memleketlerin amaca yaklaştıkları da henüz kesinlikle söylenemez. Farklı açılardan farklı çevre, bölge ve ülke şartlarından hareket edileceği cihetle başkalarının sonuç almalarını beklemenin de bir faydası olmıyacaktır.

Bu durum ve şartlar içinde, programa esneklik verilmeğe çalışılmış, böylece gerek öğretmenlerin, gerek kitap yazarlarının, programın devamlı olarak gelişmesinde, yapıcı katkılarda bulunmalarına imkân sağlanmıştır. Bu program, orta dereceli okullarımız için yeni bir adımdır, sürekli ve dikkatli çalışmalarla ihtiyaçlarımıza en uygun programların geliştirilmesine hızla devam etmek gereklidir. Yeryüzünde bütün hayat ve ihtiyaçlar büyük bir hızla gelişip değişirken, insanlık hergün yeni b'rtakım problemlerle karşılaşırken çocuklarımızı ve gençlerimizi hayata hazırlamak amacında ve görevinde olan okullarımızın programlarının bir defada düzenlenip yıllarca uygulanması artık mümkün değildir. Böyle bir şey nasıl şimdiye kadar mümkün olmamış, her yeni program nasıl kısa zamanda eskimiş ise, bundan sonra da mümkün olmayacaktır. Programların sürekli ve aralıksız bir değişme ve gelişme içinde olması veya tutulması günümüzün hayati zarureti halindedir.

II. SOSYAL BİLGİLER DERSİNİN AMAÇLARI:

1 — Öğrencilere:

a) Millet kavramını, Türk milletinin birer evlâdı olmanın şeref ve sorumluluğunu duyurmak; Türk milletinin zeki, kabiliyetli, çalışkan, cesur ve kahraman olduğunu; sanat severliğinin, estetik zevkinin yüksekliğini ve insanlık duygularının büyüklüğünü tarihten ve bugünden örnekler vererek kavratmak; şerefli milletimizin ona lâyık evlâtları olmak yolunda sonsuz bir çaba harcamaları, bu yolda durmadan ve duraklamadan çalışmak gerektiğini anlatmak ve uygulatmak;

b) Milletimizin üstün özelliklerini sürdürüp geliştirdikleri ölçüde geleceğe güvenle bakabileceğimizin ve muasır medeniyet seviyesine erişebileceğimizin ve en ileri millet vasfını alabileceğimizin inancını vermek;

c) Türk milliyetçiliğinin ilkelerini benimsetmek;

2 — Öğrencileri:

a) Kuvvetli, ileri, refahlı ve bağımsız Türkiye ülküsüne bağlı ve bu ülküye erişme gereğine bütün varlığı ile inanmış;

b) Yurdumuzun ve milletimizin problemleri üstüne severek ve isteyerek eğilen, bunları esaslı bir şekilde inceleyip öğrenen, bu problemlerin yurt ve millet yararına çözümlenmesi yolundaki çalışmalara heyecanla, canla ve başla katılan aydın yurttaşlar olarak yetiştirmek;

3 — Öğrencileri:

a) Sosyal münasebetlerde saygı, sevgi, müsamaha ve anlayış sahibi,

b) İşbirliğinin lüzumunu ve gereklerini kavramış ve birlikte çalışma zevkini ve alışkanlığını kazanmış,

c) Nefsine güvenen, başkalarına inanabilen,

d) Medeni cesaret sahibi (bildiğini ve inandığını çekinmeden söyleyebilen ve yapabilen),

e) Hakka saygı gösteren, hakkı ve haklıyı koruyan,

f) Vatandaş sorumluluklarını kavramış,

g) Memleket hizmetlerini dürüstlükle yapan, bunların yapılış tarzını kontrol eden; bu hizmetleri yapanlara kolaylık gösteren ve gerektiğinde yardım edebilen,

h) Sosyal ve kanuni kurallara uygun yaşamak zorunluğunu kavramış,

i) Ruh ve beden sağlığını dikkat ve itina ile korumasını bilen kişiler olarak yetiştirmek;

4 — Okullarımıza, farklı sosyal, politik ve ekonomik duyuşa, görüşe ve düşünüşe sahip aile çevrelerinden gelen, farklı zekâ seviyelerinde ve gelişimdeki çocuklara:

a) İleride vatandaş sıfatiyle katılacakları millî toplumumuzun Anayasamızla belirtilen ortak duygu, görüş ve düşünüşlerini,

b) Yaşama şartlarımızı,

c) Ülkümüzü benimsetmek;

5 — Öğrencilere:

a) Komşu ve uzak ulusları, bizi ilgilendiren yönleriyle tanıtmak,

b) Yurdumuzun ve dünyamızın çeşitli ilginç problemlerini göstermek,

c) Millî refaha ve dolayısıyle kendi refahlarına yararlı olacak bilgi, davranış, alışkanlık ve yetenekleri kazandırmak,

d) İçinde yaşadığı fizik ve sosyal çevrenin şartları ve imkânları hakkında bilgi ve anlayış vermek,

e) Geçmişi inceleterek, hali onlara daha iyi kavratmak ve gelecek için önlerinde ufuk açmak,

f) Öğrencilere, bugünü daha iyi kavramaları için geçmişi inceletirken, onların, içinde yaşadıkları çağda geçen sosyal, ekonomik ve siyasal olayların nedenleri üzerinde düşünme, araştırma ve muhakeme etme yeteneklerinin gelişmesine yardım etmek; böylece olayların çeşitli yönlerini inceleterek öğrencilerin kültürlerini artırmak ve davranışları üzerinde olumlu etkiler yapmak;

6 — Öğrencilere:

a) Milletler ailesi içinde Türk milletinin yerini aşağılık duygusuna kapılmaksızın, geleceğe ümit ve cesaretle bakarak göstermek;

b) Milletimize düşen insanlık vazifelerini öğretmek;

c) İnsanların ve milletlerin birbirlerine muhtaç olduklarını, ortak problemlerin karşılıklı iyi niyetle ve ortak çabalarla çözümlenebileceğini, işbirliği zorunluğunu takdir ettirmek;

7 — Öğrencileri, milletimizle işbirliği halinde ve kendi yurdunda huzur içinde yaşamak isteğinde olan milletlere karşı iyi duygulara sahip kılmak;

8 — Öğrencilere:

a) Atatürk'ün gençliğe yaptığı hitabı derinliğine ve genişliğine anlatmak ve kavratmak,

b) Türk devrimlerinin ilkelerini ve çok yönlü olarak anlamlarını, değerini, önemini, ne gibi büyük güçlükler ve engeller yenilerek nasıl büyük fedakârlıklarla gerçekleştirildiğini, korunması ve aynı doğrultuda geliştirilmesi zorunluğunu kavratmak,

c) Cumhuriyet ve demokrasiyi, demokratik yaşayış tarzını ve icaplarını kavratmak,

d) Demokrasi hayatımızın gelişmesini incelerken, diğer demokrat milletlerin geçirmiş ve geçirmekte oldukları gelişmeleri inceletmek suretiyle bu konuda güdülen yolları göstermek,

e) Yurdumuzun nasıl yönetildiği, yasama, yürütme ve yargı organlarının nasıl çalıştığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin memleket işlerini nasıl denetlediği hakkında temel bilgileri vermek, kanun saygısını ve medeni insan zihniyetini aşılamak,

f) Siyasi partilerin gerekliliğini ve önemini anlatmak,

g) Politik görüş ve düşünüş ayrılıklarının — bağımsızlığımıza, bütünlüğümüze ve çıkarlarımıza aykırı olmamak kaydiyle — yakınlıklara ve dostluklara engel olamıyacağı düşünce ve inanışını vermek;

9 — Öğrencilere:

a) Yurt savunmasının ve bu uğurda her türlü mal ve can fedakârlığının kutsallığı hakkında güçlü ve içten inanç vermek,

b) Bunun için de zengin tarihimizden geniş örnekler göstermek,

c) Bu yoldan ölmezliğe kavuşmanın mümkün olduğunu kavratmak;

10 — Öğrencileri:

a) Gittikçe giriftleşen, baş döndürücü bir hızla çoğalıp genişleyen yurt ve dünya problemleri arasında şaşırmaksızın doğruyu arayıp bulabilen,

b) Hayatın hızına ayak uydurabilen,

c) Yurt ve millet yararına en uygun yolları seçebilen,

d) Kişilik sahibi,

e) Millî, maddî ve manevî zenginlik kaynaklarımızı korumak ve milletçe değerlendirmek gereğine inanmış ve bu yolda alışkanlıklar kazanmış vatandaşlar olarak yetiştirmek;

11 — Öğrencilere:

a) Günlük hayatın, ancak birçok kimselerin işbirliği ile yürütülüp sağlandığını,

b) İşbirliğinin anlamını, gerekliliğini ve değerini,

c) Toplumda meşru bir işe ve mesleğe sahip herkesin saygı ve sevgiye değer olduğunu,

d) Milletimizin ve bütün insanlığın refahı, huzuru ve saadeti yolunda sorumluluk almaktan çekinmemek gerektiğini,

e) Çağdaş medeniyet ve kültürün uzun bir geçmişin eseri olduğunu, bu medeniyet ve kültürün gelişmesinde, her millet gibi Türk milletinin de bir payı olduğunu; ancak, bundan böyle de aynı yolda çok daha fazla çalışmak mecburiyetinde olduğumuzu kavratmak,

f) Sosyal olayların gelişmesini göstererek insan ve toplum hayatının gittikçe değiştiği fikrini benimsetmek,

g) Başta Türk büyükleri olmak üzere, milletlerine ve insanlığa hizmet etmiş büyük devlet, bilim ve fikir adamlarının hayatlarını ve hizmetlerini uyulmaya değer örnekler olarak takdir ettirmek; özellikle, Atatürk'ün Türk Milleti ve bütün dünya için açtığı geniş ufukları tebarüz ettirmek,

12 — Öğrencilere, sosyal ve ahlâkî bakımdan arzu edilen ve edilmeyen davranışları ayırabilmek kudretini ve boş zamanlarını amaçlı olarak okuma, araştırma, inceleme, gezi ve spor yaparak değerlendirme alışkanlığını kazandırmaktır.

Yukardaki amaçlar, öğretim çalışmalarının her safhasında önemle göz önünde bulundurulacaktır.

Öğretmen, konuların düzenlenmesinde, çalışma şekillerinin tesbitinde, bunların uygulanmasında ve öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesinde bu ana fikirlerin ışığı altında yürüyecektir.

III. AÇIKLAMALAR:

1 — Öğrenciler, sosyal bilgiler dersine başlarken, öğretmenlerin öncülüğü ile, bir ders yılı içinde incelenecek üniteleri, özel bir defterin ilk sayfalarına yazarlar. Bu üniteler, programdaki ünitelerin çevre şartlarına ve imkânlarına uygun olarak şekillendirilmesi ile meydana gelecektir. Bazı konular çıkarılmış, gerekenler eklenmiştir; araya, yine çevre özelliklerine göre, yeni üniteler girmiştir. Bütün bunlar yıllık plânı oluşturmuştur. Ancak öğretmen, kendi plân dosyasında veya defterinde, programdan ayrıldığı noktalarda, bu ayrılığın nedenlerini kaydetmelidir.

2 — Ders yılı başında her ünite için bir zarf veya kutu açılır. Ünitelerle ilgili kitaplar, çeşitli dergilerde çıkmış olan yazılar ve resimler, fişlere geçirilir; gazetelerden çıkan yazılar ve haberler kesilir. Bu fişler ve kupürler, ele geçecek resim, harita, diagram, piktogram ve kartogramlar, ilgili oldukları ünitelerin zarflarına veya kutularına düzenli olarak yerleştirilir; zamanı gelince bütün bunlardan faydalanılır.

3 — Öğretmen, sırası geldikçe veya herhangi bir olay dolayısıyle ele alınacak her üniteyi, çevre şartlarına ve imkânlarına göre, öğrencileriyle birlikte teferruatlandırır; ünitenin tali problemlerini veya konularını, bunlarla yakından ilgilenen öğrencilerden teşekkül edecek gruplara paylaştırır. Grupların hazırlayacakları çalışma plânlarının da ünite plânı gibi, öğrencileri kendi kendilerine etkinliğe götürücü nitelikte olmasına dikkat edilir.

Çalışma plânlarının ana bölümleri aşağıda gösterilen safhaları kapsamalıdır:

a) Ünite konusunun bir problem şeklinde ortaya konulması (Programda, bu doğrultuda örnekler verilmesine dikkat edilmiştir);

b) Ana problemin tali problemlerinin tesbiti ve bu problemlerin çözümünde yardımcı olacak yan problemlerin çıkarılması ve öncelik sırasına konulması (Programda örnekler vardır);

c) Tali ve yan problemlerin çözümü için yapılacak gözlem, gezi, ziyaret, inceleme ve araştırmalarla kaynak eserlerin ve kaynak kişilerin tesbiti;

ç) Gruplar tarafından yapılan hazırlık çalışmalarının sınıfa sunulması, tartışılması, fazlalıklardan arınması ve eksiklerin tamamlanması;

d) Gruplar veya tek tek öğrenciler tarafından erişilen sonuçların, sınıf önünde, mümkün olan her çeşit ifade metod ve araçlarından faydalanılarak açıklanması; dinleyici öğrencilerin sorularının cevaplandırılması; tartışmalardan sonra kesin sonuçların yine ilgili öğrenciler tarafından tesbiti, raporlar haline konularak, özel bir dosyada korunması; (Bu raporlar, isteyen öğrencilerin dershane içinde okumasına, incelemesine, onlardan notlar almasına açık bulundurulmalı, kaybolmalarına, dağılmalarına ve kirlenmelerine meydan verilmemelidir).

Öğretmen, çalışmanın bütün safhalarında dikkatli, uyanık bir rehber ve yardımcı olarak yer almalıdır.

4 — Geniş üniteler, konular arasında çeşitli yönlerden kuvvetli ilişki ve bağıntılar kurulmasına imkân verir; çok sayıda kaynaklardan faydalanmayı gerektirir; her öğrencinin payına yeteri kadar ve çeşitli çalışma konusu düşer, çalışmalardan da çeşitli sonuçlar çıkar. Bu etkinlikler ve sonuçları, öğrencilerin daha sonraki çalışmaları için cesaretlerini ve kişisel güvenlerini artırır ve güçlendirir.

5 — Sosyal Bilgiler dersinin ağırlık merkezinde yakın çevremizin, yurdumuz ve milletimizin problemleri bulunmalıdır. Başka milletlerin geçmiş ve bugünkü yaşayışlarına, problemlerine, başka ülkelerin özelliklerine ancak bizi ve problemlerimizi, şu veya bu yönü ile ilgilendirdiği ölçüde yer verilmelidir.

6 — Sosyal olaylar ve problemler, çoğu zaman fizik ortamın şartlarından ayrı mütalâa edilemez; aralarında sebep ve sonuç bağıntıları bulunur. Bu itibarla sosyal bilgiler ve fen bilgisi dersleri arasında bağlantı kurma fırsat ve imkânları daima araştırılmalı; bu derslerin öğretmenleri, ders yılı başında birbiri ile ilgili konuları ne zaman ve nasıl ele alacaklarını tesbit etmeli, böylece gereksiz tekrarlara ve bu yüzden vakit kaybedilmesine meydan verilmemelidir.

7 — Sosyal bilgiler dersinde günlük olaylar dikkatle takib edilmelidir. Bunlar çok kere üniteler için uygun birer çıkış noktası ve dayanak teşkil ederler. Bu işi düzenle yürütebilmek için, dershanede yeteri büyüklükte, kullanışlı bir haber levhası bulunmalı; öğretmenin ve öğrencinin günlük gazetelerden kesecekleri

haberler ve yazılar, onun üzerinde, bütün sınıf öğrencilerinin görüp okumalarına açık bulundurulmalıdır. Gazetelerde yayımlanmıyan önemli mahallî haberler de öğrenciler tarafından güzel ve okunaklı bir yazı ile, düzgün bir kâğıda yazılarak haber levhasına asılmalıdır. Günü geçmiş kupürler ve haber yazıları, gerektiğinde yararlanılmak üzere ilgili ünite zarf veya kutularında veya tasnif edilmiş olarak özel dosyalarda saklanmalıdır. Bunlardan, daha yukarı sınıflarda da yararlanılabileceği unutulmamalıdır.

8 — Görmek, öğrenmenin ve inanmanın yoludur; fakat yeterli gözlem kabiliyetine sahip çocuklar azdır. Öğrencileri iyi gözlemciler olarak yetiştirebilmek için, araştırma ve inceleme gezilerini, gözlem görevlerini iyi bir şekilde plânlamak, her öğrencinin mümkün olduğu kadar çok ve çeşitli gözlemler yapabilmesi için imkânlar hazırlamak, öğretmenin önemli işlerinden biri olmalıdır. Öğrenci neyi niçin izlediğini ve incelediğini çok iyi bilmeli ve konuya karşı ilgisi sağlanmış olmalıdır; öğrenci gözlem, inceleme ve araştırmanın plânlanmasına etkin ve etkili olarak katılmalıdır. Çalışmalara bir şeyler katabildiğini görmek, çocuğun kendine güvenini artırır ve onu, daha çok şeyler bulup çıkarmaya teşvik eder. Öğrenciler, başarı yolunda ciddi ve içten bir çabanın başarıya ulaşmak kadar değerli olduğunu kavramalıdırlar.

9 — Öğrenciler, yaptıkları gözlem, inceleme ve araştırmaların sonuçlarını, zamanında belli bir yere kaydetmek alışkanlığını kazanmalı; görülenlerin ve erişilen çalışma sonuçlarının az çok kısa bir zamanda unutulabileceğini bilmelidir.

10 — Gözlem, inceleme ve araştırma sonuçlarını açıklayan raporlar üzerinde, grup veya sınıf içinde yapılacak müzakere ve münakaşalar, konuların iyi bir şekilde kavranıp benimsenmesini sağlar. Bu konularla ilgili filmler, slaytlar, duvar resimleri, atlaslar, haritalar, diyagramlar, piktogramlar, kartogramlar, gazete kupürleri ve radyo - televizyon yayımları ilgiyi daha çok artırır; öğrenmeyi kolaylaştırır; konular üzerinde yeniden düşünme fırsat ve imkânını verir. Bu itibarla, raporların okunması, açıklanması, müzakeresi ve tartışılması sırasında bütün araç ve gereçlerden tam olarak faydalanılmalı, gerekenler daha önceden uygun şekilde sergilenerek bütün öğrencilerin incelemeleri için yetecek zaman ve imkân verilmelidir.

11 — Öğrencilerin başarısızlıklarında programın, kitapların, ananın, babanın ve kardeşlerin, ev hayatının, okuldaki genel tutumun nihayet bizzat öğretmenin sorumlu olabilecekleri hiçbir zaman unutulmamalıdır. Vakit kaybedilmeden başarısızlığın kaynağı bulunmalı, etkisinin devamı önlenmeli; öğrenci, başarısız sayılmanın olumsuz ve yıkıcı etkisinden korunmalıdır.

12 — Öğrencinin başarıya ulaşmasında, öğretmeni tarafından sevildiğine inanmanın büyük ölçüde olumlu etkisi görülür. Öğrenci, kendisini üzüp incitecek durumlar ve olayların öğretmenini de en az kendisi kadar üzüp incittiğini, kendisini sevindiren şeylerin öğretmeni için de aynı değerde olduğunu görmeli; buna kuşkusuz inanmalıdır. İçten bir sevgi ve ilgi, çocukları kısa bir sürede istenilen yola yöneltebilir; yeter ki çok geç kalınmış olmasın.

13 — Öğrenci, karşılaştığı güçlüklerin yenilmesinde, problemlerin çözülmesinde yararlı olacağını umduğu soruları, sıkılmadan, rahatlıkla öğretmeninden ve arkadaşlarından sorabilmeli; sınıfın havası buna elverişli olmalıdır. Bütün bu türlü sorular ciddi karşılanmalı; öğrencide sorusunun çok basit olduğu hissi uyanmamalıdır. Her halde öğrenci, küçümsenebileceği hissine ve korkusuna kapılmamalıdır.

14 — Öğrenciler, programda bulunmasa dahi, ilgi duydukları konuları, bizzat veya birkaç arkadaşı ile birlikte incelemek gücünü, cesaretini ve yeteneğini duyabilmelidir. Bu tarz çalışmalar en azından program içi çalışmalar kadar yararlıdır. Bu çalışmaların sonuçları da sınıfa arzedilmelidir; müzakere edilmeli ve tartışılmalıdır. Bu yola giren çocukları yarının ilim adamlığına aday görmek yanlış olmaz.

15 — Öğrenciler sosyal bilgiler dersinde, hayati ihtiyaçların ve problemlerin çok eski çağlardan beri hangi şartlar altında nasıl değişip geliştiğini, bu değişme ve gelişmenin bir yerde durmayarak devam edeceğini kavramalıdır. Öte yandan zaman içindeki gelişmelerin önceleri, kuşaklar boyunca çok yavaş ve belirsiz bir şekilde vukua gelmiş olmasına karşılık, daha sonraları gittikçe hızlandığını, izleme ve intibakın güçleştiğini; milletlerin daha iyi, daha refahlı, daha güvenli yaşamak kaygısı ve çabası içinde ve yarış halinde olduklarını; bu yarışta Türk milletinin de en azından en öndekiler arasında bulunması gerektiğini bu durumda en ileri metodlarla ve en çok çalışmak zorunda olduğunu açıkça anlamalıdırlar. Çalışmayı geciktirecek veya önleyecek bütün engellerin ortadan kaldırılması özellikle batıl inanışlardan arınılması gerektiğini, durmamak ve yılmamak zorunda olduğumuzu ve insanlığın tümü ile bir ölüm kalım savaşı içinde olduğunu açık ve seçik olarak görmelidirler.

16 — Çeşitli konular dolayısiyle ve gerektiğinde Coğrafyadan yararlanılarak, öğrencilerin bilgi, görgü ve tecrübelerinin bütün yeryüzünden toplanarak, görüş ve kavrayış ufuklarının bu yoldan genişletilmesine dikkat edilmelidir. Diğer milletlerin çalışmalarından, başarılarından, hayat şartlarından gerekli ve faydalı örnekler verilmeli; bu arada kendi problemlerimizin dünya problemleri arasındaki yeri öğrencilere kavratılmalıdır.

17 — Çeşitli konular dolayısiyle ve gerektiğinde tarihin yardımından yararlanılarak, bilgi, görgü ve tecrübelerin binlerce yıl öncesinden zamanımıza kadar uzayıp gelen çok uzun süre içinden toplanmasına, görüş ve kavrayışın bu yoldan derinleştirilip geliştirilmesine önem verilmelidir. Birçok problemlerin köklerinin geçmişte olduğuna dikkat ettirilmelidir.

18 — Özellikle altı sınıflı öğretmen okullarının birinci devrelerinde, öğrencilerin sosyal bilgiler derslerinde yaptıkları çalışmaların ilerideki öğretmenlik hayatında çok kıymetli ve en yakın (el altında) birer yardımcı kaynak olabileceği öğretmen adaylarına anlatılmalıdır. Öğrencilerin sosyal bilgiler derslerinde tuttukları dosya veya defterlerde, ünite plânları, gözlem, inceleme ve araştırma sonuçları, kaynak eserler ve kişilerle bunlardan alınan notlar, kupürler, kronoloji cetvelleri, raporlar veya özetleri, resimler v. b. düzenli bir biçimde yer almalıdır. Bu dosya veya defterler, ders yılı sonunda yapılacak sınıf ve okul sergilerinde özenilerek gösterilmeli, sahipleri teşvik ve takdir edilmelidir.

19 — Sosyal bilgiler dersi iki mihver dersten biridir. Bütün ifade dersleri mümkün olduğu kadar bu mihver dersler etrafında yürütülmelidir ve bu zorunluk okulun ilgili öğretmenleri tarafından dikkatle gözönünde bulundurulmalıdır. Sosyal bilgiler dersinin konularını canlandıran, ona karşı ilgiyi artırıp güçlendiren, konuların anlaşılmasını kolaylaştıracak nitelikte olan eserlerin veya bölümlerinin okutulması, aynı nitelikte yazılar yazdırılması, piyesler veya bölümlerinin temsili, resimler, tablolar ve modeller yapılması ve bütün bunlar için öğretmenlerin sıkı bir amaç ve işbirliği içinde, severek ve isteyerek çalışmaları gerekli ve zaruridir.

20 — Öğretimde program esas teşkil etmekle birlikte, öğretmenler, yakın çevrede, yurdun ve dünyanın herhangi bir köşesinde gelip geçen önemli olaylar veya her hangi bir konuya karşı kuvvetli ilgi uyandıran başkaca sebepler zuhur ettiği takdirde, ünitelerin sırasını, yahut konuların üniteler içindeki veya arasındaki yerini değiştirmekte, dersin ve okulun amaçlarına aykırı düşmemek şartiyle, programda bulunmayan bir üniteyi geliştirmekte serbesttirler. Ancak bu serbestlik, üzerinde çalışılması gerekli olan diğer ünitelerin az veya çok ihmaline yol açmamalıdır.

21 — Öğrencilere, çeşitli konular dolayısiyle ele geçecek fırsat ve imkânlardan faydalanılarak, milletimize ve bütün insanlığa hizmet etmiş büyük bilim, teknik ve devlet adamları, örnek kişiler olarak gösterilmeli; çalışan ve iyi niyet sahibi olan herkesin onlar gibi olabileceği, unutulmaz ölümsüz kişiler arasına katılabileceği inancı verilmelidir. Geçmiş çağlarda yaşamış olan insanların çeşitli çalışmalarıyle bugün bile yararlı oldukları, bugünkü çalışmaların da gelecek kuşaklar için yararlı olacağı anlatılmalıdır.

22 — Günlük olaylar veya yeri geldikçe tarihî olaylar incelenirken, bu olayların gidişi üzerinde kişilerin rolleri ve etkileri, onları bu olaylar içine iten güçleri ve sebepleri, onların sonuçlara doğru bilinçli ve bilinçsiz olarak ilerleyişleri açık olarak belirtilmelidir. Herhangi bir durumda, bir kişinin zamanında gösterdiği uzak görüşlülük, yüksek kavrayış, cesaret ve atılganlık, fedakârlık ve kahramanlığın veya düşüncesizlik, bilinçsizlik veya kısa görüşlülüğün sonuçlar üzerinde yaptığı değiştirici etkiler öğrencilerin gözleri önünde kuvvetle canlandırılmalıdır ve her iki tipten başkaca örnekler de verilmelidir.

23 — İnsanlığın ve milletimizin gelişmesinde önemli etkisi ve yeri olan, etkileri ve sonuçları süregelen olayların zamanlarının ve yerlerinin iyi bir şekilde belirtilmesine önem verilmeli; bunun için sınıfça hazırlanacak büyük ölçekli dilsiz haritalardan veya haritadan, tarih şeridinden dikkatle faydalanılmalıdır. İncelenen bu türlü olayların vukubulduğu yer, dilsiz harita üzerinde adı yazılarak ve olay uygun bir sembol ile ve oluş tarihi ile birlikte gös-

terilirken, tarih şeridi üzerinde de aynı sembol ve olay yerinin adı ile işaretlenmelidir. İncelenen çeşitli olaylar harita ve tarih şeridi üzerinde tertiplendikçe, aynı çevreye veya bölgeye düşen olaylar arasında olduğu gibi, aynı zamana rastlayan veya birbirini izleyen olaylar arasında da mekân, zaman, sebep ve netice bağıntıları aramak ve kurmak mümkün olacaktır. Bu maksatla, hazır harita ve tarih şeritleri değil, öğrenciler tarafından hazırlananları kullanmak suretiyle öğrencilerin yaratıcılık ve yapıcılıklarına meydan ve imkân verilmelidir.

24 — Programda, özellikle birinci sınıfta yakın çevre incelemelerine geniş yer verilmiştir. Bunun iyi bir şekilde sağlanabilmesi için çok daha teferruatlı olarak hazırlanan birinci sınıf üniteleri, program sayfaları arasında, ilk bakışta dengesizlik bulunduğu hükmüne götürebilecek kadar çok yer kaplamıştır. Öğrenciler, içinde ve sürekli temas halinde bulundukları yakın çevrenin her türlü hayati, sosyal, siyasal, kültürel, ekonomik ve doğal belirtilerini ve problemlerini yakından ve etraflıca görüp kavradıktan sonra hem kendi yaşayışlarını mânalandırmak ve değerlendirmek imkânını bulacaklar, hem de uzak çevre, bütün yurt ve dünya problemlerini kavramak için sağlam bir takım dayanaklara ve elverişli çıkış noktalarına sahip olacaklardır.

25 — Okulda ve yakın çevrede, program gereğince ve çevre gereklerine göre yapılacak olan yıldönümleriyle anma törenlerinin bir listesi, tarihleriyle ve öğrencilerle birlikte, ders yılı başında hazırlanmalı ve o günlerde neler yapılacağı ana çizgileriyle plânlanarak daha ilk günlerde gruplara verilmeli ve hazırlık çalışmalarına başlanmalıdır. Sınıf ve okul serg'si ile yıl içinde ve sonunda yapılacak bir veya en çok iki müsameren'n hazırlıkları da bunlar arasında yer almalıdır. Her grubun plânına göre yapacağı hazırlık çalışmaları, ilgili öğretmenlerle birlikte yakından izlenmeli ve gerekli öncülük ve yardımlar, zamanında yapılmalıdır ve böylece öğrencilere plânlı ve programlı çalışma alışkanlığı kazandırılmalıdır.

26 — Öğrenciler, her Türk gencinin Devrim Ordusunun fedakâr bir eri olduğu fikir ve duygusunu kuvvetle benimsemeli; devrimlerimizin büyük fedakârlıklarla gerçekleştirilebildiğini kavramalı; bu duygu ve anlayışın ömürleri boyunca sağlam ve güçlü kalmasını sağlayıcı etkiler sürdürülmeli ve tarihimizden amaca uygun örnekler verilmelid'r.

27 — Bir sınıf kitaplığı kurulmalı; bu kitaplıkta sınıfın en ileri öğrencisinden en az gelişmiş öğrencisine kadar çeşitli seviyelere hitap eden kaynak kitaplar bulundurulmalıdır. Bu sayede her öğrenci sınıf kitaplığından yararlanmak imkânına sah'p olmalı; birtakım bilgileri arkadaşlarına aktarmanın, bir işe yaramanın zevkini tatmalıdır.

28 — Öğrencilere, işlenen ünitelerle ilgili hikâyeler ve piyesler yazdırılmalı, olaylar tasvir ettirilmeli, resimler yaptırılmalıdır. Yazmak ve çizmek, konuları lüzumlu teferruatiyle incelemeyi zorunlu kılar, mantıkî ve müselsel düşünmeyi geliştirir, yazdığını kendi kendine veya başkalarına okumak suretiyle öğrenci, düşündüklerini bizzat kontrol etmek veya başkalarına kontrol ettirmek imkânını elde eder, maksada uygun kelime seçmeye, cümle düzenlemeye alışır; öğrencinin kelime hazinesi zenginleşir.

29 — Özellikle kaynak kitap ve yazılardan, kaynak kişilerden yararlanırken, öğrencilerin okuduklarını veya dinlediklerini anlamadan aktarmak gibi faydasız, hattâ çok zararlı ve tehlikeli bir yola girmelerini önlemek için, öğretmenin çok uyanık, dikkatli ve öğrencilerin kırılmalarına meydan vermeksizin uyarıcılığı elden bırakmaması gereklidir. Böyle bir durum, ya verilen görevin öğrenci seviyesinin üstünde olmasından, yahut çocuk velilerinin gereksiz olarak işe karışmalarından, veya öğrencinin kendi seviyesine uygun kaynaklar bulamamasından doğar.

30 — Sosyal bilgiler dersinin müfredatı, eski programlarda yer alan tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisi derslerine ait müfredatın birleştirilerek az çok belli ve mantıkî bir sıraya konulmasiyle meydana getirilmiş değildir. Bu derste, yukarıda işaret edildiği gibi, çeşitli hayati ve sosyal kurumlar, olaylar ve problemlerin her yönden ve öğrencilerin seviyelerine en uygun b'r şekilde ve etraflıca incelenmesi esas olarak alınacağı göz önünde bulundurularak, incelenecek kurum, olay veya problem için gerekli bilgiler üniteler içinde ve gerektiği zaman yer alacaktır. Bu itibarla öğretimde yetişkinlere mahsus olan mantıkî görülen sıraya uyulması beklenemez ve istenemez. Bu düşünce iledir ki, daha önceki programlarda, ortaokullarımızın birinci sınıf müfredatında yer alan genel coğrafya konularına, Sosyal Bilgiler dersi müfredatı için de ayrı bir zaman ve sınıf tahsis edilmemiştir. Bu bilgiler çevre incelemeleriyle ve çevre imkânlarına göre sırası geldikçe verilmeye başlanacak, çalışmalar yakından uzağa doğru genişledikçe yakın çevrede görülmeyen hayat ve faaliyet şartları (yeryüzü şekilleri, iklim tipleri ve bölgeleri) tanıtılacaktır; meselâ, Batı Karadeniz Bölümündeki okullardan birinde bulunan öğrencilerin kendi çevreleri, bölgeleri veya onun bir bölümü üzerinde çalıştıkları sırada, sönmüş veya etkin volkanlardan, bozkırdan veya birçok hallerden makiden ve hele çölden söz etmeğe hiç lüzum yoktur. Ancak, uzak veya komşu bölgeler incelenirken, kendi çevre veya bölgelerinde bulunmayan ve o bölgelerin hayati ve sosyal problemleri üzerinde etki yapan yeryüzü şekilleri, iklim belirtileri ve tipleri, bitki toplulukları üzerinde durmak gerekir. Bunun gibi, plân ve harita ve bunlarla ilgili yardımcı bilgiler, çalışmalar ilerledikçe ve yeri geldikçe, herhangi bir ünitenin işlenişi sırasında ihtiyaç hasıl oldukça, lüzumlu olduğu kadar verilmek suretiyle genişletilecek ve geliştirilecektir.

31 — Eski programlarda üçüncü sınıfların müfredatı arasında yer alan Türkiye coğrafyası konuları, Sosyal Bilgiler dersinin muhtevası içinde, ilk bakışta ikiye bölünmüş ve bir bölümü birinci sınıfta, diğer bölümü bir yıl ara ile üçüncü sınıfta yer almış görülmektedir.

Herşeyden önce bu dersin artık müstakil bir coğrafya dersi değil, sosyal bilgiler dersi olduğu, bu derste çeşitli kurum, olay ve problemlerin incelendiği, çalışmalara en yakın çevre incelemeleriyle başlanarak yakın çevre, uzak çevre, bölge, yurt, komşular ve nihayet bütün dünya problemlerinin, olaylarının ve bizi ilgilendiren kurumlarının inceleneceği unutulmamalıdır. Onun içindir ki, birinci sınıfta ağırlık merkezinde, yakın ve uzak çevreye ve yurdumuza yer verilmiş, ikinci sınıfta komşularımızla yakın ve sıkı ilişkimiz olan ülkelere ve nihayet bütün dünyaya geçilmiştir. Bu konular da Türkiye ve Türkiyeyi ilgilendiren problemler mihveri etrafında ele alınmak gerekir. Üçüncü sınıfta da dünya problemleri ve olayları içinde Türkiyenin beşeri ve ekonomik (sosyal) problemleri alınmak suretiyle çalışmalar daha geniş ve yaygın bir hale konulmuştur. Böyle b'r tutum, birinci sınıfta yurttaşlık bilgisi ve coğrafya ile ilgili konuların ön safta yer almasına yol açmıştır.

32 — Türkiye, birinci Türk Coğrafya Kongresinde, öğretimde kolaylık sağlamak amaciyle birtakım bölgelere ve bölümlere ayrılmıştır. Bu bölgeler ne derece ilmî esaslara dayanılarak ayrılmış ve sınırlanmış olursa olsun değişmez şeyler değildir; meselâ İç Batı Anadolu'yu, Ege Bölgesinin bir bölümü olarak değil, yine ilmî esaslara dayanmak suretiyle, ondan ayrı bir coğrafya bölgesi olarak mütalâa ve takdim etmek mümkündür ve hattâ daha doğrudur. Bunun gibi Erzurum'da yaşayanlar için ayrı coğrafya bölgesinde olmasına rağmen Trabzon, Malatya veya Elbistan'dan çok daha hayati bir şehir ve yöre merkezidir. Coğrafya temellerine dayanınca Erzurum okullarında, Malatya ve Elbistan dolaylarının Trabzon'dan önce tanınması ve incelenmesi gerekecektir. Sosyal Bilgiler görüşüne göre ise Trabzon daha önce inceleme konusu olmak gerekir; kaldı ki bu görüş Coğrafya'ya da aykırı değildir.

33 — Türkiyenin bölgeleri okullarda iki ayrı ve farklı muhteva ile ele alınacaktır: a) Okulun bulunduğu bölge olarak, b) Komşu veya uzak bölge olarak. Birinci halde okulun bulunduğu yerin yakın çevresi (yöresi), coğrafi bölüm ve bölge bütün belirtileri ve problemleriyle, derece derece en geniş veya geniş ve teferruatlı olarak komşu ve uzak bölgeler, sadece bulunulan bölüm veya yöreyi ilgilendiren genel ve ana çizgileriyle inceleme konusu yapılacaktır. Bir ders yılı içinde okul ve dolayısıyle bölge veya yöre değiştirmek zorunda kalan öğrencilerin yeni geldikleri okulun bulunduğu çevre ve yöre hakkında yeterli bilg ye sahip olmadıkları öğretimde, yazılı ve sözlü yoklamalarda, soru tevcihinde ve not takdirinde dikkatle göz önünde bulundurulmalı ve gerekirse öğrenciye bulunulan bölgeyi daha yakından tanıması için uygun bir çalışma yolu gösterilmeli ve yoklamalarda geldiği okulda aldığı bilgileri ölçmeye yarayacak sorulara muhatap tutulmalıdır.

34 — Sosyal Bilgiler dersi, bir bölgenin veya bütünü ile Türkiyenin, yahut Türkiye dışında herhangi bir ülkenin nesi var nesi yoksa, bütün teferruatiyle sayılıp dökülceği dersler değildir; meselâ öğrencilerin Türkiye'de bulunan şeker, çimento veya dokuma v. b. fabrikalarının yerlerini ezberden saymalarını veya birçok dağ, ırmak, şehir isimlerini, yükseklik, uzunluk veya nüfuslarını öğrenmelerini istemek yersizdir. Önemli olan şeker, çimento veya dokuma endüstrilerinin Türkiye ekonomisindeki yeri

ve öneminin, dağların, ırmakların ve benzerlerinin hayat ile olan ilgilerinin ortaokul öğrencilerinin seviyeleriyle ölçülü olarak kavranmasıdır.

35 — Bu programda komşularımız ve münasebette bulunduğumuz ülkeler veya devletlerin incelenmesinde, coğrafya derslerinde alışılagelmiş olan yol bırakılarak o ülke veya devletin bizim için en ilginç yönleri ön plâna alınmıştır. Bu ilginç yön gözden geçirilirken, onun fizikî, beşerî ve tarihî bütün sebep ve sonuçlarının ele alınması da tabiîdir; meselâ, İsviçre için turistik gelişme ve değer ön plâna alınmıştır. Bu gelişmenin tabiî ve klimatik dayanakları ve İsviçreye sağladığı ekonom k ve uluslararası yer ve önem üzerinde durulması zarurî ve tabiîdir. Bunun yanında İsviçrenin endüstriyel gelişimi programa alınmamıştır; zira endüstri alanındaki gelişmeleri öğretici ve örnek teşkil edici değerde olan ve aynı zamanda bizimle ekonomik ve endüstriyel bağıntıları hattâ bu alandaki çalışmalarımız üzerinde etkileri olan ülkeler de inceleme konusu olacaktır.

36 — Programda, "Komşu bölgeler" ünitesinde, her bölgenin halk oyunlarına, halk müziğine yer verilmesi istenmiştir. Bu çalışmalarda, sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin plâklardan, bandlardan, müzik ve beden eğitimi dersi öğretmenlerinden ve ilgili bölgelerde görev almış öğretmenlerle o bölgelerde bulunmuş öğrencilerden yararlanması tabiî ve zaruridir.

37 — Tarihle ilgili konuların işlenmesinde, Türk tarihi ve yurdumuzun tarihi esas olacaktır. Başka milletlerin tarihi ile ilgili konular, milletimizle ve yurdumuzla ilişkileri derecesinde ve aralarında bağlantı kurularak incelenecektir.

38 — Öğretmen, Türklerin tarihte oynadıkları büyük rolü belirtecek, Türklerin tarih boyunca ayrı ayrı adlar altında dünyaya kültürlerini ve uygarlıklarını yaydıkları, İslâm Kültürünün ortaya çıkışında ve gelişmesinde eşsiz hizmetlerde bulundukları üzerinde önemle duracaktır.

39 — Çevre incelemelerinde öğrencilere, çevredeki tarihî eserler (sur, kale, harabe, bent, câmi, medrese, çeşme, han, hamam, kervansaray, köprü, imaret, kitaplık v. b. gibi), müzede veya başka yerde bulunan eski eserler gösterilerek, onların seviyelerine göre açıklamalar yapılmalıdır. Ancak, bu incelemelerde öğrencilere bâtıl inançlar telkin edecek hurafelere ve yanlış bilgilere yer vermemeğe dikkat edilmesi gerekir.

40 — Eski bir olaydan, Kurtuluş Savaşı veya Türk Devriminin herhangi bir döneminden söz edilirken o olayın okulun bulunduğu yerde geçmiş olan veya o yerle ilg li bulunan noktasına çocukların dikkati çekilmeli, okulun bulunduğu yerde o olay ile ilgili tarih eserleri gösterilmeli ve inceletilmelidir.

Tarihî bir kimseden söz edilirken o zat, eğer okulun bulunduğu yerde doğmuş veya ölmüş, yahut orada bulunmuş ise, bu cihete, o zatın orada câmisi, medresesi, kitaplığı, imareti, hanı, türbesi v. b. bulunduğu takdirde de, bu gibi eserlere öğrencilerin dikkatleri çekilmelidir.

41 — Eski eserlerle anıtların Türk tarihinin birer belgesi olduğu göz önünde tutularak, bunları yıkılmaktan, bozulmaktan ve yabancı ellere geçmekten korumanın bizim için bir ödev olduğu onlara aşılanmalıdır.

Okulun çevresinde bulunan çeşme, mezar, kütüphane v. b. gibi tarihi değeri olan anıtların korunması ve bakımı hususlarının öğretmenlerin rehberliği altında öğrenciler tarafından yapılmasına önem verilmelidir.

42 — Kurtuluş Savaşından sonra milletimizin ayrı ayrı alanlarda yaptığı devrimler öğrencilere inceletilirken, bu devrımlerin herbirinin ne kadar gerekli olduğu, İmparatorluk rejimindeki durumlarla karşılaştırılarak belirtilmeli, bu devrimlerin memleketi her alanda nasıl yükselttiği; eskiden beri bizi geri bırakan etkilerden kurtararak memleketimize nasıl ileri adımlar attırdığı; Türkiyeyi, bu devrimlerin nasıl büyük ve çok geniş bir gelişim dönemine getirdiği, Türk haysiyetinin, Türk şerefinin bütün dünyada nasıl yükseldiği, özellikle Atatürk'ün Türk Tarihinin akışını nasıl değiştirdiği, milletimizin değerlerine, kudretine dayanarak ve isteklerine uyarak, Türk Ulusuna nasıl yepyeni ilerleme ve yükselme ufukları açtığı, Kurtuluş Savaşımızın ve devrimlerimizin dünyanın yakın, uzak birçok milletleri üzerinde ne büyük etkileri olduğu öğrencilere kavratılmalıdır.

43 — Demokratik rejimin başka rejimlere üstünlüğü, tarihten örnekler verilerek, öğrencilere kavratılmalı, okulun içinde demokratik bir toplum hayatının kurulmasını teşvik edecek ve topluluğu meydana getiren ferdlerin böyle bir toplum hayatının gerektirdiği duyuş, düşünüş ve davranışı kazanmalarına yardım etmelidir.

Öğrencilerin, hayatlarının en az üç yılını içinde geçirecekleri okulu, kendi evleri gibi benimseyip sevmelerini sağlamak için, onlara, okul hayatını düzenleyen kuralları iyice tanımaları imkânı sağlanmalı; bu kuralların ne gibi zorunluluklarla konmuş bulunduğu üzerinde onları düşündürmeli; bunlara uyulmadığı zaman okul düzeninin bozulacağı, öğrencilere kavratılmalı, onların okul yönetiminin her yönünde rol almaları ve sorumluluk yüklenmeleri gerektiği teşvik edilmelidir.

Bu çeşit çalışmalarda geniş ölçüde iş bölümüne, çok sayıda öğrencinin görev almasına ve görev yüklenecek olanların bütün öğrencilerin oy ve *kanılarıyle* seçilmesine dikkat edilmelidir.

44 — Millî birlik ve dayanışmanın anlamı ve önemi çocuklara kavratılmalıdır. Millet için yaşamanın, millet için ölmenin, millete bütün varlığını, benliğini vermenin Türk çocuğunun ödev ve ülküsü olduğu, Millî amaçları gerçekleştirmenin her amacın başında bulunduğu onlara aşılanmalıdır.

45 — Program, sadece fikir verici değerdedir. Öğretmenler, bulundukları yerlerin özelliklerine göre, konulardan bazılarını ünitelerden çıkarmak, yeni konular eklemek, bir olay veya beliren bir problem etrafında yeni üniteler vücuda getirmek imkân ve yetkisine sahiptir.

— S O N —

İ L Â N L A R :

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Kütahya Özel Mengüç Biçki-Dikiş Yurdu
Kurumun adresi : İstiklâl Mh. Uzun Sk. No. 26 — Kütahya
Kurumun kurucusu: Rabia Mengüç

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Fehime Oğuztüzün Biçki-Dikiş Yurdu
Kurumun adresi : Eyüp, İslâmbey Cd. Boston Sk. No. 32—İst.
Kurumun kurucusu: Fehime Oğuztüzün

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Radyo, Telsiz, Devletlerarası Muhahabere Kursuna bağlı Daktilo, Muhasebe, Yapı Teknik Resmi, Desinatörlük, Steno ve Sekreterlik Kursları ile Dershane
Kurumun adresi : Şehit Teğmen Kalmaz Caddesi, Modern Çarşı No. 408 — Ankara
Kurumun kurucusu: Muzaffer Uçak

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca kurum açma izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Biçki - Dikiş Yurdu
Kurumun adresi : Derince, Deniz Mahallesi, Tansuk Sokak No. 5 — Kocaeli
Kurumun kurucusu: Sevim Ürgev

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Halk Sağlığı Teknik Eleman Yetiştirme Kursları Diş Kalfası Bölümü
Kurumun adresi : Mebusevleri, Önder Cd. No. 3 — Ankara
Kurumun kurucusu: Muhtar Aydoğan

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Vedia Bulut Biçki - Dikiş Yurdu
Kurumun adresi : Zeytinburnu, 5. Telsiz Mah., 101. Sokak No. 19 — İstanbul
Kurumun kurucusu: Vedia Bulut

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca kurum açma izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Aygören Şoför Kursu Bandırma Şb.
Kurumun adresi : Bandırma, Belediye Meclis salonunda
Kurumun kurucusu: Necdet Aygören

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Aktaş Daktilografi Kursu
Kurumun adresi : Yenişehir, Atatürk Bulvarı, Büyük Han No. 25 — Ankara
urumun kurucusu: Osman Aktaş

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Ülkü Biçki - Dikiş Yurdu Çimentepe Şubesi
Kurumun adresi : Çimentepe, 682. Sokak No. 42 — İzmir
Kurumun kurucusu: Fatma Günser Erand

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Özgür Dershanesi
Kurumun adresi : Üçdibek Mahallesi Divanbaba Caddesi No. 16 — Burdur
Kurumun kurucusu: Zehra Çelikbaş

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Yabancı Di lKursu ve Dershanesi
Kurumun adresi : Konak, Irmak Geçidi kat: 3 — İzmir
Kurumun kurucusu: Erol Güç, Birol Güç ve İsmet Güç

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Kaytancı Dershanesi
Kurumun adresi : Buca, 138. Sokak No. 6 — İzmir
Kurumun kurucusu: Cenati Kaytancı

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlıkımızca kurum açma izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Murat Dershanesi
Kurumun adresi : Çemberlitaş, Divanyolu Palas, kat: 3, daire 9 — İstanbul
Kurumun kurucusu: Can Kulaksızoğlu

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Konya, Özel Ceylân Biçki - Dikiş Yurdu
Kurumun adresi : Beyhekim Mahallesi Uysallar Sokak Özkasap Apt. No. 7 — Konya
Kurumun kurucusu: Fatma Saniye Ceylân

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Şener Dershanesi
Kurumun adresi : Fatih, Fevzipaşa Cd. No. 49/1 — İstanbul
Kurumun kurucusu: Muzaffer Şener

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca öğretime başlama izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Tanın Dershanesi
Kurumun adresi : Kadıköy, Osmanağa Mahallesi, Söğütlüçeşme Caddesi No. 154 — İstanbul
Kurumun kurucusu: Mustafa Erök

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumuna Bakanlığımızca kurum açma izni verilmiştir.

625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı : Özel Efnan Biçki - Dikiş Yurdu
Kurumun adresi : Bakırköy, Kartaltepe Mahallesi, Mektupçu Sokak No. 4, kat 2 — İstanbul
Kurumun kurucusu: Mustafa Yüceer

KARASU İLKÖĞRETİM MÜDÜRLÜĞÜNDEN

İlçemiz İlkokullarında 1964 - 1965 - 1966 - 1967 yıllarında öğretmenlik yapmakta iken çeşitli sebeplerle İlçemizden ayrılan aşağıda isim ve soyadı yazılı öğretmenlerin eğitim ödeneği olarak alacakları miktar karşılarında gösterilmiştir. Adı geçen öğretmenlerin eğitim ödeneklerini alabilmeleri için açık adreslerini belirten mutemet dilekçelerini Müdürlüğümüze göndermeleri ilân olunur.

Adı, Soyadı	*Görev yeri*	*1964 Lira*	*1965 Lira*	*1966 Lira*	*1967 Lira*
Nihat Yücel	Yanıksayvant	199	—	—	—
A. Osman Arı	Gümüşoluk	199	—	—	—
Okran Tan	Kocaeli	179	—	—	—
Nusret Aydın	Kocaeli	179	—	—	—
Enver Sevgi	Aydoğan	672	—	—	—
Şeref Bozbağ	Beyler	268	—	—	—
Abidin Girgin	Denizköy	199	—	—	—
Talât Ercik	Hürriyet	268	—	—	—
Mehmet Temel	Kancalar	335	—	—	—
Hayrullah Oğuz	Köyyeri	199	—	—	—
İsmail Yılmaz	Paralı	199	—	—	—
Elvettin Kalın	Karasu	268	403	—	—
Mehmet Fırat	Manavpanarı	—	600	—	—
Tülây Malkoç	Aziziye	—	134	672	—
Refik Ör	Yuvalıdere	—	—	538	—
Ayşe Ulusoy	Ortaköy	—	—	—	638
Nermin Gürsoy	Limandere	—	—	—	638
Fatma Özbaş	Melen	—	—	—	638
Femil Demir	Resüller	—	—	—	537
İsmail Demir	Yalpankaya	—	—	—	537
Mehmet Altıntaş	Kocaali Hürriyet	—	—	—	179
Sami Ağaoğlu	Konacık	—	—	—	268
Salim Tamgaç	Kızılcık	—	—	—	268
Rüştü Geyiktepe	Kızılcık	—	—	—	268
Hasan Badır	Karalar	—	—	—	268
İrfan Çevik	Ortaköy	—	—	—	268
İshak Akdemir	Taşlıgeçit	—	—	—	268
Mustafa Gök	G. Baytaköy	—	—	—	268
Vedat Fidanboy	Yanıksayvant	—	—	—	268
Metin Ertürk	Yuvıldere	—	—	—	268
Güläy Gökalan	Caferiye	—	—	—	530
Ekrem Kaya	Gümüşoluk	—	—	—	530
Yaşar Akdeniz	Kocaeli	—	—	—	350
Hüseyin Usanmaz	Kocaeli	—	—	—	350
Refik Atmaca	Karapelit	—	—	—	403

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

MİLLİ EĞİTİM BASIMEVİ — ANKARA